

TEKS UCAPAN

YAB DATO' SERI DR. AHMAD ZAHID BIN HAMIDI

**TIMBALAN PERDANA MENTERI DAN
MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH (KKDW)**

**SEMPENA
HIMPUNAN USAHAWAN BUMIPUTERA
NEGERI SEMBILAN**

27 JULAI 2026 (ISNIN) / 12 SAFAR 1448H

**D'TEMPAT COUNTRY CLUB
BANDAR SRI SENDAYAN, SEREMBAN
NEGERI SEMBILAN**

Assalamualaikum wrt, wbt, Salam Sejahtera dan Salam Malaysia MADANI.

SALUTASI SEWAJARNYA

MUKADIMAH

1. Pertamanya, marilah kita sama-sama memanjatkan setinggi-tinggi kesyukuran ke hadrat Ilahi kerana dengan limpah dan kurnia-Nya, maka pada hari ini dapat kita bersama-sama hadir dalam Himpunan Usahawan Bumiputera Negeri Sembilan pada tahun 2026 ini. Bagi pihak MARA, jutaan terima kasih saya ucapkan kepada semua agensi Kerajaan Negeri dan Persekutuan, kesatuan-kesatuan NGO serta persatuan-persatuan usahawan seperti Persatuan Usahawan Bumiputera Negeri Sembilan, Dewan Perniagaan Melayu Malaysia Cawangan Negeri Sembilan dan lain-lain kesatuan. Kehadiran dan komitmen tuan-puan mencerminkan sokongan padu terhadap penganjuran himpunan ini serta usaha memperkasakan pembangunan usahawan di negeri ini.
2. Himpunan Usahawan Bumiputera Negeri Sembilan 2026 ini mensasarkan lebih 600 kehadiran usahawan dari seluruh negeri Sembilan. Penganjurannya menjadi platform strategik untuk memperkukuh jaringan strategik perniagaan, meningkatkan daya saing usahawan serta memperluaskan peluang kerjasama di peringkat domestik dan antarabangsa. Program ini juga dirangka

untuk memberi pendedahan kepada usahawan mengenai ilmu keusahawanan, teknologi, inovasi, pendigitalan perniagaan dan amalan tadbir urus yang baik di samping pendedahan kepada Ekosistem Keusahawanan MARA yang lebih menyeluruh dan komprehensif.

3. Saya juga difahamkan bahawa sepanjang himpunan ini telah diadakan sesi perkongsian bertajuk "**Strategi Penjenamaan Produk: Memperkukuh Daya Saing PKS ke Arah Pasaran Global**" yang disampaikan oleh Dato' Arifin Marzuki (Pengerusi Eksekutif) daripada Syarikat Bubbles O2 Sdn Bhd. Selain itu, turut berlangsung sesi bual bicara yang mengupas topik Pemerkasaan Ekonomi Bumiputera bertajuk "**Meneroka Peluang, Menghadapi Cabaran**". Sesi tersebut telah dikendalikan oleh Presiden Dewan Perniagaan Melayu Malaysia (DPMM) peringkat Negeri Sembilan serta panel jemputan daripada usahawan yang berpengalaman dan mempunyai jenama dalam pasaran. Di samping itu, para peserta turut didedahkan dengan perkongsian aspirasi keusahawanan oleh Biofitrah (M) Sdn. Bhd. menerusi tajuk "**Kejayaan Transformasi Perusahaan Mikro**", yang mengetengahkan kejayaan syarikat membawa produk ke pasaran antarabangsa melalui Program Gate to Global (GTG) di bawah MARA.
4. Saya percaya segala perkongsian ilmu, pandangan serta pengalaman yang disampaikan menerusi kedua-dua sesi ini akan menjadi sumber inspirasi dan memberi nilai tambah kepada para

usahawan dalam memperkukuh daya saing serta meneroka peluang baharu dalam ekonomi strategik. Terima kasih saya ucapkan kepada semua penceramah dan panel atas kesudian berkongsi ilmu dan pengalaman mereka.

Sidang Hadirin yang saya hormati,

5. Sebagai sebuah agensi di bawah Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah (KKDW), MARA sentiasa komited untuk mempelbagaikan program pembangunan keusahawanan khususnya bagi memperkasa golongan bumiputera. Komitmen ini berlandaskan hasrat untuk membudayakan keusahawanan sebagai salah satu kerjaya pilihan dalam kalangan Bumiputera. Perubahan minda ini amat penting bagi melahirkan usahawan yang berdaya tahan, berdaya saing dan mampu mencipta peluang ekonomi dan pekerjaan. Banyak kajian telah dilakukan berkaitan dengan *entrepreneurial intentions* di seluruh dunia, dan salah satu aspek yang dapat meningkatkan minat terhadap keusahawanan adalah melalui program pendedahan sebegini rupa. Kita ingin melihat transformasi minda keusahawanan ini berlaku dalam kalangan Bumiputera.
6. Selaras dengan slogan himpunan ini iaitu **"Memperkasa Usahawan Bumiputera, Memacu Ekonomi Masa Hadapan"** program yang dianjurkan pada hari ini merupakan satu usaha berterusan untuk memberikan pendedahan, bimbingan dan dorongan kepada para usahawan agar terus maju dalam bidang keusahawanan. Dalam dunia yang bergerak begitu pantas, kita tidak

mahu terus ketinggalan. Sebaliknya, kita perlu meningkatkan keupayaan, memperkukuh daya saing serta berusaha agar mampu berdiri sama tinggi dan duduk sama rendah dengan usahawan di peringkat nasional mahupun antarabangsa. Melalui penganjuran program keusahawanan seperti ini, kita berharap dapat melahirkan lebih ramai usahawan Bumiputera yang bukan sahaja berjaya membina perniagaan sendiri, malah berupaya menjadi majikan, mencipta peluang pekerjaan dan meneroka pelbagai sektor ekonomi baharu yang semakin mencabar.

PEMBANGUNAN KEUSAHAWANAN KALANGAN BUMIPUTERA

Sidang Hadirin yang saya hormati,

7. Untuk makluman tuan-puan, sebagai sebuah agensi di bawah KKDW, MARA telah diamanahkan untuk menerajui pelbagai inisiatif pembangunan keusahawanan dengan memberi tumpuan khusus kepada pemerkasaan usahawan Bumiputera. Fungsi ini hanya dapat direalisasikan sekiranya terdapat individu yang mempunyai minat dan kesungguhan untuk menceburi bidang keusahawanan. Justeru, penganjuran program seperti ini menjadi platform penting untuk mencungkil bakat keusahawanan (entrepreneurial talent) di samping melahirkan lebih ramai usahawan baru dan memperkukuh keupayaan usahawan sedia ada agar terus berkembang.

STRATEGI PEMBANGUNAN KEUSAHAWANAN MARA

Hadirin yang dihormati sekalian,

8. Peranan MARA dalam bidang keusahawanan telah bermula sejak sebelum kemerdekaan lagi. MARA adalah kesinambungan RIDA yang ditubuhkan pada tahun 1951. Usaha ini masih diteruskan sehingga ke hari ini. Ribuan usahawan kita telah menjadi jutawan, bahkan program-program khas pembasmian kemiskinan melalui program keusahawanan juga telah menunjukkan impak positif.
9. Kejayaan ini dapat dicapai melalui strategi bersepadu atau *integrated approach dalam Ekosistem Keusahawanan* yang diamalkan oleh MARA. Melalui pendekatan ini, MARA menyediakan pelbagai keperluan usahawan secara menyeluruh di bawah satu ekosistem bermula daripada pembangunan dan bimbingan keusahawanan, khidmat nasihat, penyediaan kursus dan konsultasi sehingga kepada kemudahan pembiayaan dan akses kepada peluang perniagaan dalam pelbagai sektor industri.
10. *Integrated approach* dalam Ekosistem Keusahawanan MARA ini telah berjaya membangunkan usahawan Bumiputera dan impak dari kejayaan ini adalah dengan kerancakan aktiviti ekonomi dan penjanaan kekayaan (wealth creation) bagi masyarakat Bumiputera. Untuk makluman, dalam tempoh 10 tahun 2016 – 2026, MARA Negeri Sembilan telah membimbing dan memberi kemudahan pembiayaan serta prasarana perniagaan kepada lebih 12,751 usahawan Negeri Sembilan melibatkan peruntukan keseluruhan sebanyak RM

427,995,227 (Ringgit Malaysia: Empat Ratus Dua Puluh Tujuh Juta Sembilan Ratus Sembilan Puluh Lima Ribu Dua Ratus Dua Puluh Tujuh).

KAJIAN DAN TESTIMONIAL PROGRAM USAHAWAN

11. Kita sedar dan tahu untuk memulakan perniagaan baru serta untuk menggunakan pendekatan *Groom Big*, para usahawan sentiasa berhadapan dengan pelbagai risiko dan cabaran. Berdasarkan kajian global, empat (4) daripada setiap lima (5) perniagaan baru iaitu sekitar 80% gagal bertahan dalam tempoh lima tahun pertama disebabkan kekangan modal dan kelemahan pengurusan aliran tunai (cash flow). Walau bagaimanapun, rekod pencapaian MARA setakat ini menunjukkan prestasi yang lebih baik. Dianggarkan 65% perniagaan baru mampu melepasi tempoh kritikal. Sekitar 25% perlu diberi sokongan pemulihan untuk bertahan dan 10% gagal dipulihkan dan sesetengahnya menyertai perniagaan lain atau profesion lain.
12. Pemerhatian yang dibuat kepada sampel penerima pembiayaan MARA menunjukkan mereka yang memulakan perniagaan pertama dengan pinjaman kurang daripada RM50,000 (*Trading*) berjaya menjadi pengilang selepas lebih 20 tahun berniaga. Rekod-rekod sampel *batch* terbaru daripada peminjam (*Trading*) modal melebihi RM250,000 pula ada yang berjaya menjadi pengilang hanya di dalam tempoh lima tahun.

13. MARA Negeri Sembilan setakat 30 Jun 2026 telah meluluskan jumlah keseluruhan pembiayaan perniagaan sebanyak RM 19,232,400.00 (Ringgit Malaysia: Sembilan Belas Juta Dua Ratus Tiga Puluh Dua Ribu Empat Ratus) yang melibatkan pelbagai skim pembiayaan seperti Pembiayaan kontrak ekspres (Spike), Mudahjaya, DanaNita dan skim-skim lain yang berkaitan. Jumlah tersebut telah memberi manfaat kepada seramai 127 penerima pembiayaan.

MEWUJUDKAN PRASARANA PERNIAGAAN MARA

14. Di negeri Sembilan, MARA menyediakan 453 lot premis perniagaan melibatkan 46 projek untuk dimanfaatkan oleh usahawan bumiputera. Pada tahun ini MARA telah memperuntukkan sebanyak RM 6.4 juta bagi tujuan menaik taraf serta meningkatkan imej premis-premis perniagaan MARA.

PENGUPAYAAN DIRI SEBAGAI USAHAWAN

15. Justeru, kita melihat peranan terpenting MARA adalah membangunkan jati diri dan *mindset* yang betul terlebih dahulu. Sehubungan itu, program keusahawanan telah digerakkan secara lebih agresif memandangkan budaya keusahawanan masih perlu diperkemaskan dalam kalangan masyarakat kita.
16. Di Negeri Sembilan sehingga Jun tahun ini, MARA telah melatih seramai lebih 1,300 usahawan dengan menganjurkan pelbagai

kursus, latihan, seminar dan bengkel yang relevan dengan kehendak semasa.

PERANAN MARA MEMBANGUNKAN INDUSTRI MAKANAN DAN MINUMAN BUMIPUTERA DI NEGERI SEMBILAN

17. Bumi Negeri Sembilan ini sangat bertuah kerana MARA mempunyai pusat-pusat Institusi Pendidikan MARA yang menawarkan pengkhususan dalam bidang makanan dan minuman bagi memenuhi keperluan industri yang semakin berkembang. Institusi tersebut ialah GIATMARA Kuala Pilah dan Seremban yang menawarkan Kluster Kulinari melatih pelajar dan kolaborasi dengan usahawan dalam bidang perniagaan makanan dan minuman.
18. Industri makanan dan minuman (F & B) adalah sektor teras ekonomi Negeri Sembilan yang menyumbang kepada pekerjaan, eksport, dan pertumbuhan ekonomi negeri. Namun, usahawan tempatan berdepan cabaran yang perlu ditangani secara sistematik.
19. MARA Negeri Sembilan memberi fokus kepada usahawan dalam industri makanan dan minuman melalui **Program Nismilan Bites** di mana objektif program ini membangunkan usahawan makanan dan minuman yang berdaya saing dan tahan, kompetitif dan mampu berkembang ke peringkat nasional dan antarabangsa dan secara tak langsung menjadi tulang belakang ekonomi Negeri Sembilan.

20. Seramai 366 usahawan dalam industri makanan dan minuman Negeri Sembilan telah berdaftar dalam Program Nismilan Bites untuk MARA Negeri Sembilan memberi fokus kepada program keusahawanan berstruktur bagi pembangunan usahawan industri makanan dan minuman yang akan melibatkan latihan, pemantauan, akses pasaran dan sokongan pembiayaan perniagaan.
21. Untuk makluman tuan-tuan dan puan-puan, Program Usahawan **Nismilan Bites** ini melalui komponen **Pembangunan Usahawan dan Pembangunan Produk**; memberi dua (2) fokus utama yang saling melengkapi iaitu memastikan usahawan bukan sahaja mahir mengurus perniagaan, malah mampu menghasilkan produk yang berkualiti tinggi dan selamat untuk pengguna. Kedua-dua komponen dilaksanakan secara bersepadu melalui latihan praktikal, bengkel, dan sesi *coaching* bersama mentor pemain utama industri.
22. **Program Pembangunan Pegawai; Halal Executive (HE) dan Internal Halal Auditor (IHA)** yang dibangunkan oleh MARA melalui inisiatif MyHALAL MARA merupakan inisiatif strategik untuk membangunkan pegawai dan usahawan Bumiputera yang kompeten dalam pengurusan halal. Program Nismilan Bites ini juga merangkumi aktiviti/latihan untuk membantu usahawan-usahawan makanan dan minuman untuk memperolehi pensijilan Halal agar produk usahawan-usahawan berpotensi besar menembusi pasaran nasional dan antarabangsa.

23. Bagi usahawan, pensijilan halal bukan lagi satu kelebihan tambahan atau *value-added*, sebaliknya telah menjadi satu keperluan strategik untuk memasuki pasar raya utama, membekalkan produk kepada agensi kerajaan dan syarikat korporat, serta menembusi pasaran eksport yang semakin kompetitif. Sebagai bukti komitmen MARA terhadap agenda ini, **MARA Negeri Sembilan pada tahun 2026 telah diperuntukkan sebanyak RM320,000 di bawah Geran Padanan Program Pensijilan Perniagaan Usahawan MARA.**
24. Sebagai langkah permulaan, MARA merancang untuk memilih 60 syarikat/perniagaan makanan dan bumiputera yang berpotensi untuk mengikuti program keusahawanan berstruktur serta menerima pelbagai kemudahan dan sokongan yang disediakan oleh MARA bagi memperkukuh kapasiti dan melonjakkan prestasi perniagaan mereka. Program **Nismilan Bites** dijangka akan dilaksanakan sepenuhnya pada **Ogos 2026**.

KESIMPULAN DAN PENUTUP

Sidang Hadirin yang saya hormati,

33. Perjalanan yang jauh bermula dengan langkah pertama. Ini adalah antara laluan saudagar tersohor sama ada pada zaman dahulu atau masa kini. Sahabat Rasulullah, Abdul Rahman bin Auf misalnya memulakan perniagaan di Madinah dengan meminjam beberapa rial dan meminta ditunjukkan di mana pasar.

34. Para usahawan seharusnya bermula dengan asas yang sama iaitu melalui usaha, perancangan dan komitmen berterusan. Dengan adanya strategi kolektif dan pakej yang dirangka secara konsensus, kejayaan yang dicapai seharusnya mampu dikongsi secara lebih meluas. Sejarah ini menerangkan tradisi asas perniagaan adalah modal, lokasi, inovasi, peluang dan iltizam. Apa yang penting adalah tanggungjawab membayar balik pembiayaan secara berdisiplin bagi memberi peluang kepada kumpulan seterusnya mendapat kemudahan yang serupa. Mudah-mudahan semua usahawan yang ada pada hari ini terus berjaya dan diberkati Allah SWT.

Maka dengan kata-kata itu saya mengakhiri ucap tama saya sempena **MAJLIS HIMPUNAN USAHAWAN BUMIPUTERA NEGERI SEMBILAN 2026** pada kali ini.

SEKIAN.

WABILLAHIT TAUFIQ WALHIDAYAH.

WASSALAMUAA LAIKUM WARAHMATULLAHI WABARAKATUH.